

Sakspapir

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
082/21	Kommunestyret	PS	11.11.2021

Saksbehandler	Arkiv	ArkivsakID
Asbjørn Nagell Toft	Plannavn-Klima- og energiplan, Komnr-4632, FE-144	21/240

Klimamål for Austrheim kommune i arbeidet med Kommunedelplan for klima og energi i Austrheim kommune

Vedlegg

Austrheim_Presentasjon 21.10

Møtereferat 23.09.21

Framlegg til vedtak:

Kommunestyret har som klimamål at Austrheim kommune i 2030 skal vera utleppsfri, i år 2050 ein 1,5- graderskommune. Austrheim kommune skal vera ambisiøs i si satsing framover på alternative energikjelder som fjordvarme, varmepumper og solenergi. Det gjeld og satsing på gang- og sykkelveggar og tiltak innafør friluftsliv, idrett og kultur som fremjar folkehelsa og minkar klimautsleppa i kommunen.

I arealpolitikken skal kommunen gjennom bevaring av kystlynghei og kystmyr tilstreba karbonnøytralitet. I klimatilpassinga skal førebygging av utmarksbrann ha høg prioritet.

Kommunestyret - 082/21 - 11.11.2021

KS - behandling:

Sakshandsamar Asbjørn Nagell Toft orienterte om arbeidet med klimaplanen.

- Må vera ambisiøse i målsettingane
- Få meir transport over på gange/sykkel, og mindre bruk av fossile drivstoff
- Satsa på solceller, geovarme
- Gjort mykje, men kan gjera meir saman med Enova og andre instansar
- Må gjera noko om ein skal ha kontroll på utviklinga av klimaet i Norge og verda. Dess lengre

me ein ventar, dess meir drastiske tiltak må ein gjera.

Jan Nordø (Bygdelista) sa at utfordringa med dei pågåande forhandlingane i Glasgow er at tiltaka ikkje er drastiske nok, sett opp mot dei prognosane som er laga for utviklinga av klimaet. Det trengs kraftfulle tiltak, også i Austrheim. Kommunen er heldige som slepp å ta omsyn til Mongstad, dette anlegget ligg stort sett i Alver. Austrheim har tre store karbonlager som me må ta vare på, det er kystmyr, lystlynghei og skog, særleg dei to første.

Nordø la fram sitt eige tilleggsframlegg:

"I arealpolitikken skal kommunen gjennom bevaring av kystlynghei og kystmyr tilstreba karbonnøytralitet. I klimatilpassinga skal førebygging av utmarksbrann ha høg prioritet."

Nordø (Bygdelista) sa vidare at ein må ta med utmarksbrann i vedtaket, dette er viktig når det vert tørrare og større fare for brann. Om kystlynghei sa Nordø at når desse gror igjen slepper dei ut store mengder karbon. Myra er Noregs svar på regnskogen, og vern av desse må tydeleg med i vedtaket.

Sakshandsamar Asbjørn Toft sa at det er greitt å ta dette med. Det er også noko ein kan ta inn seinare, i handlingsplanen, det er eit politisk val om ein skal ha det med no. Toft sa vidare at klimatilpassing vert ein del av klimaplanen, som det å ta ned sitkagran som veks på myrane og frigjer store mengder CO₂.

Etter dette var det pause i møtet for gruppemøte, etter ønske frå ordførar Per Lerøy (Ap).

Morten Sognnes (H) sa at Høgre og Ap vil gå for det opphavlege framlegget til vedtak, slik det ligg i saksutgreiinga. Sognnes sa vidare at å ta det med tillegget frå Nordø kan skapa hindringar for bønder som vil dyrka mark og gjera noko ut av jorda si.

Jan Nordø (Bygdelista) svara at når det er teke med uttrykket "tilstreba", så betyr det at ein ønskjer å ha ein arealpolitikk som beskyttar kystlynghei og kystmyr. I dag er det uansett forbode å dyrka myr, men den er ikkje beskytta mot andre tiltak. Formuleringa i vedtaket kan bety at det stoppar andre prosjekt på grunn av at desse inneber dyrking av myr.

Nordø viste til at det er lagra 250.000 tonn CO₂ i eitt mål kystmyr, dette er tal henta frå Sabina. Nordø sa vidare at framlegget om bevaring ikkje betyr 100 prosent forbod mot tiltak, sidan det står "tilstreba". Nordø opprettheld framlegget til vedtak.

Handsaming i kommunestyret:

Samrøystes for rådmannens framlegg til vedtak.

Tilleggsframlegget frå Nordø/Bygdelista fekk støtte av SP (2, ein ikkje møtt i denne gruppa), KrF (3) og Bygdelista (1), og fall.

KS - vedtak:

Kommunestyret har som klimamål at Austrheim kommune i 2030 skal vera utleppsfri, i år 2050 ein 1,5- graderskommune. Austrheim kommune skal vera ambisiøs i si satsing framover på alternative energikjelder som fjordvarme, varmepumper og solenergi. Det gjeld og satsing på gang- og sykkelveggar og tiltak innafor friluftsliv, idrett og kultur som fremjar folkehelsa og minkar klimautsleppa i kommunen.

Saksopplysninger:

I arbeidet med å få på plass ein framtidsretta **Kommunedelplan for klima og energi i Austrheim kommune** må kommunestyret vedta eit klimamål. Formannskapet vedtok den 18.03.2021 oppstart av dette planarbeidet. Ein plan for klima og energi er med i Planstrategi for Austrheim kommune 2020-2024. Gjeldane Klima- og energiplan vart godkjent i 2011.

Austrheim kommune har fått tilskot av Vestland fylkeskommune til dette planarbeidet. Firmaet Sweco AS fekk tildelt på vanleg måte arbeidet med å få gjennomført dette planarbeidet. Sweco AS presenterte for formannskapet i møte den 21.10.2021 korleis dei ville arbeide med planen. Der kome det og klart fram at dei ynskte at kommunestyret i Austrheim kom med eit klårt klimamål for dette arbeidet. Dette for at dei kunne laga ein realistisk framlegg til kommunedelplan med ein god handlingsplan.

Norge har vedteke at me i år 2030 skal ha ein 50-55% reduksjon av klimagassar, i år 2050 eit lågutsleppssamfunn.

Vestland fylkeskommune har vedteke at dei i år 2030 skal vera utsleppsfri (nulluslepp), i år 2050 eit lågutsleppssamfunn.

Bergen kommune har vedteke at dei i år 2030 skal vera utsleppsfri, i år 2050 ein 1,5- gradersby.

Kva mål skal Austrheim kommune ha? Dette målet må me ha med Kommunedelplan for klima og energi i Austrheim kommune for å ha noko å styra etter.

Kommunedelplanen skal vera eit verkty for at Austrheim kommune skal nå internasjonale, nasjonale, regionale og lokale klimamål. Planen omfattar både direkte og indirekte klimagassutslepp (forbruk), og set mål for kommunen som organisasjon og samfunn, den skal vise retningen for klimaarbeidet vårt. Det vert og lettare å få tilgong til offentlege tilskot til klima- og energiomlegging om kommunen vår har ein oppdatert plan. Til dømes kan ein då truleg få økonomisk bistand til å få på plass ein miljøvenleg oppvarming av kommunehuset og andre bygg som kommune eig og driftar. Fasa ut alle fossile køyretøy innan 2030 vert ein del av kommunane sine tiltak for å nå klimamåla.

Parisavtalen vart vedtatt 12. desember 2015, det er den første rettsleg bindande klimaavtalen med reell global deltaking. Norge skal mellom anna vera karbonnøytralt i 2050. I 2017 vart lova om klimamål (klimalova) vedtatt på Stortinget, den tredde i kraft den 1. januar 2018. Den 08.01.2021 la Regjeringa fram Meld. St. 13 (2020–2021) om Klimaplan for 2021-2030. Den oppdaterer Norges mål om utsleppsreduksjon. Regjeringa sine ambisjonar om til dømes utsleppsfrie lette kjøretøy kjem klårt fram her. FN sine 17 berekraftmål, som Norge har slutta seg til, skal vera det politiske hovudsporet for å ta tak i vår tid sine største utfordringar.

Det å få redusert Austrheim kommune sine indirekte og direkte utslepp av klimagassar og sikra meir effektiv energibruk og få til miljøvennleg energiomlegging vert såleis sentralt i planarbeidet. Planen skal visa kva mål og ambisjonar kommunen har for temaet, kva tiltak som skal gjennomførast, fristar

og kven som har ansvaret for oppfølging av desse tiltaka. Til dømes kan me utgreiia om det er fornuftig økonomisk og berekraftig å innstalera solceller på kommunale bygg.

Klimaendringar og tap av biologisk mangfold er definert som dei største globale miljøproblema. Mange arter vil dø ut som følgje av klimaendringene. Det å avgrensa klimaendringene gjennom utsleppsreduksjon av klimagassar er såleis eit viktig tiltak for å ta vare på det biologiske mangfaldet.

Kommunedelplanen skal visa status for klimagassutslepp i kommunen og den skal setja delmål for klima, både for direkte utslepp (innanfor kommunen si geografiske grenser) og for indirekte utslepp. Planen skal visa kva rolle og verkemidlar kommunen har i klimaarbeidet.

Kommunedelplanen vil leggja grunnlaget for målretta gjennomføring og val av tiltak, investeringar og prosjekt i kommunen. Gjennom planen vert det lagt føringar for ynskt utvikling innan innkjøp, bygging og drift av kommunale bygg og anlegg, og for kva tiltak som kan og bør gjennomførast.

Klimatilpassing vert og eit tema i dette planarbeidet. Varsla klimaendringar skjerpar krava til fornuftig arealbruk og langsiktig planlegging. Høgare temperatur og ikkje minst hyppigare tilfelle av kraftig nedbør og meir vind vil gje auka førekomst av flaum, vindskadar og erosjon. Klimaframskrivingar vert sentralt i planarbeidet, det gjeld både havnivåstigning og fare for stormflo. Tørkeperiodar kan og gje meir fare for storbrannar og dårlegare vilkår for landbruket, men lengre vekstsesong og varmare klima kan og gi fordelar. Det er og viktig å ivareta ein god beredskap. Pandemiar kan og auka med klimaendringar. Det biologiske mangfaldet i verda vert ramma hardt.

Vurdering:

Kommunedirektøren synes det er viktig at Austrheim kommune skal ha klima- og miljømessig berekraft. Det er eit samfunn som tek overordna miljøomsyn, sikrar miljø- og naturressursar mot nedbygging og ureining, og bidreg til å redusera og førebygga klimaendringar. Det å stoppe klimaendringene er også eit av FNs 17 berekraftsmål. For å nå 1,5- gradersmålet må utsleppa reduserast med omtrent 50 % innan 2030 og vidare mot 100 % i 2050. Å få ein meir effektiv energibruk og miljøvennleg energiomlegging vil kunne vera positiv for økonomien i kommunen vår. Enova og andre instansar kan ein og søkje om støtte frå om kommunen har ein god og ambisiøs kommunedelplan for klima og energi.

Kommunedirektøren vil peika på at Austrheim kommune, som alle andre kommunar må ta sin del av klimaansvaret, og me må planleggja for å verta eit tilnærma utsleppsritt samfunn på sikt. Det kan vera positivt for folkehelsa, men og for lokal produksjon av mat og andre varer/tenester og kulturlivet å ha eit ambisiøst klimamål. Austrheim kommune må leggje FN sine berekraftsmål til grunn for planen. Statlege planretningslinjer for klima- energi og klimatilpassing er det mest sentrale dokumentet når det gjeld nasjonale føringar for klimaarbeidet. Arealplanlegginga er sentral i arbeidet med å nå nasjonale klimamål, der ivaretaking av viktige naturområde og artar er avgjerande for å sikre økosystemtenester.

Kommunedirektøren synes at Austrheim kommune bør tilnærma seg Vestland fylkeskommune og Bergen kommune sine klimamål. Kommunedirektøren synes at deria klimamål er ambisiøse og realistiske. Parisavtalen som Norge har forplikta seg til å følgja er førande.

Sjøfart står for ein stor del av verda sine klimautslepp. Landbruk og vegtrafikk og oppvarming er og store kjelder. Forbruket vårt gjev store klimautslepp globalt, mykje av dette er produsert og transportert over heile verda før dei kjem til kunden/oss. Vestland fylke skal vere ein pådrivar for klimaomstilling og nullutslepp innan 2030. Kommunedirektøren meiner at Austrheim kommune bør og vera ambisiøs i si satsing framover. Me bør mellom anna satsa på alternative energikjelder som fjordvarme, varmepumper og solenergi. Søka aktivt på tilgjengeleg støtteordningar vert då viktig framover. Satsing på fleire gang- og sykkelveggar og tiltak innanfor friluftsliv, idrett og kultur som fremjar folkehelsa og minkar klimautsleppa i kommunen er og viktig. Med eit rikt og allsidig idrett, rekreasjon- og kulturliv i Austrheim kommune vil innbyggarane våre kunne ha gode lokale tilbod.

Kommunedirektøren meiner at alle kommunar må bidra aktivt i den største dugnaden verda vår no treng, det hastar. Klimaarbeid er ikkje lenger eit oppdrag for eldsjelene, dette er eit leiaransvar og då sjølv sagt eit politisk ansvar. Ein skal kunne svare på spørsmålet: Bidreg dette tiltaket, vedtaket eller prosjektet til ei klimaomstilling? Bidreg dette tiltaket til auka eller reduserte klimagassutslepp?

Kommunedirektøren rår til at Austrheim kommune vedtek eit ambisiøst klimamål, og at våre klimamål bør samsvara med Bergen kommune sine. Kommunedirektøren rår til at kommunestyret har som klimamål at Austrheim kommune i 2030 skal vera utleppsfrí, i år 2050 ein 1,5- graderskommune.

Konklusjon:

Kommunestyret har som klimamål at Austrheim kommune i 2030 skal vera utleppsfrí, i år 2050 ein 1,5- graderskommune. Austrheim kommune skal vera ambisiøs i si satsing framover på alternative energikjelder som fjordvarme, varmepumper og solenergi. Det gjeld og satsing på gang- og sykkelveggar og tiltak innafor friluftsliv, idrett og kultur som fremjar folkehelsa og minkar klimautsleppa i kommunen.